

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ДЛЯ КРЕДИТНИХ ІНСТРУМЕНТІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Основним напрямком розвитку світової економіки на сучасному етапі є цифровізація, яка є «процесом поширення цифрових технологій у всіх сферах ділового життя. Україна також бере активну участь у процесах глобалізації цифрового економічного простору та трансформує економіку з аналогової на цифрову» [1]. У нинішніх умовах одним із основних засобів подолання негативних наслідків стала цифровізація економіки загалом та фінансового сектору [2].

Правильна оцінка кредитного ризику є одним із першочергових завдань регуляторної та бухгалтерської практики, тому розробка моделей оцінки відіграє важливу роль для фінансового ринку, особливо для банків.

Таким чином, у дослідженні запропоновано вдосконалену модель для оцінки резерву на очікувані кредитні збитки за кредитами, оціненими за амортизованою вартістю згідно з МСФЗ 9 [3]. Ми також провели порівняльний аналіз розрахунку очікуваних збитків за кредитами за новою моделлю, запропонованою в дослідженні, з найпоширенішою моделлю та рішенням, реалізованим у хмарному сервісі Macrofin 9™, обраним як еталон. Наведені та запропоновані в роботі моделі оцінки очікуваних кредитних збитків можуть бути використані українськими банками для вдосконалення системи прийняття кредитних рішень, підвищення достовірності фінансової звітності, що дає можливість знизити рівень кредитування. вплив професійних суб'єктивних суджень на прийняття кредитних рішень фінансовими установами. Кредитний ризик є одним із багатьох важливих банківських ризиків. Кредитні операції становлять основну частину активів банку, а відсотки, отримані в результаті кредитних операцій, є основним доходом банку. Кредитний ризик притаманний усім видам банківської діяльності, які залежать від діяльності емітента, позичальника чи партнера. Це відбувається кожного разу, коли кошти надаються або інвестуються банківською установою. Відповідно до

методичних рекомендацій Національного банку України кредитний ризик (кредитний ризик) - це наявний або потенційний ризик доходів і капіталу, що виникає внаслідок неспроможності сторони, що зобов'язується, виконати умови фінансового договору. Банк виконує свої зобов'язання в інший спосіб. Вивчаючи предмет кредитного ризику, з'ясувалося, що формулювання його поняття не є чітким. Мова йде про визначення кредитного ризику: за вимогами НБУ – Національного банку України та за МСФЗ 9 – Міжнародним стандартом фінансової звітності 9. Різниця полягає в тому, що кредитні ризики, зазначені в пунктах 1) і 2), визначаються за різними правилами.

Якщо у випадку 1) кредитний ризик розраховується суворо згідно з вимогами Національного банку України, тобто згідно з ПНБУ № 351 - Положення про визначення банками України рівня кредитного ризику за активними банківськими операціями, то у випадку 2) кредитний ризик зберігається лише його назва, а його оцінка здійснюється за спеціальними правилами МСФЗ 9 для визначення очікуваних кредитних збитків, не зазначених у ПНБУ № 351.

У роботі досліджено кілька підходів до оцінки резервів під очікувані кредитні збитки: нормативний підхід згідно з ПНБУ №351 та фінансовий підхід згідно з МСФЗ 9, який розглядається в контексті найбільш поширених на практиці моделей оцінки. Запропоновані в роботі моделі оцінки очікуваних кредитних збитків дозволяють знизити рівень суб'єктивних професійних суджень під час прийняття фінансовими установами рішення про надання кредиту, що дозволяє розвивати українську систему прийняття кредитних рішень. банків та підвищення достовірності фінансової звітності.

Запропоновані в ході роботи удосконалені моделі оцінки резерву під кредитні збитки кредитних активів можна рекомендувати для практичного застосування в банківській практиці з метою обґрунтованого зниження нормативів резервування.

Література

1. Voronenko, I, Klymenko, N., & Nahorna, O. (2022). Priority areas of Ukraine's innovative potential in the conditions of digital transformation. Financial and Credit

Activity Problems of Theory and Practice, 1(42), 313–321.
<https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3684>.

2. Klymenko N., Nosovets, O. & Sokolenko L. Hryshchenko, O., PISOCHENKO, T. (2019). Offbalance accounting in the modern information system of an enterprise .Academy of Accounting and Financial Studies Journal, 23(2).

3. Клименко Н.А., Вороненко І.В., Колесник М.М. Оцінка ризиків для кредитних інструментів в умовах цифровізації фінансового сектору економіки. International scientific journal «Grail of Science». 2022. №21. С.52-60.
<https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/4852/7-21-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=48>.